

Osaühing Ilmara
pansionaat@aarand.ee

10.07.2024 nr 5.1-3/14801-2

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 1.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse vastavust SHSis ja sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36 "Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele" (määrus nr 36) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2.
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Aa puhkebaas, Aa küla, Lüganuse vald, Ida-Viru maakond.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 13.05.2024.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse juhataja juhtivspetsialist Svetlana Kubpart, peaspetsialistid Inna Tamm, Kadri Plato, Tõnis Palgi (järelevalve meeskonna juht).
- 1.6. Teenuseosutaja poolt osales järelevalvetoimingutes juhatuse liige Indrek Saluvec.
- 1.7. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: päringud majandustegevuse registris (MTR) ja töötamise registris (TÖR), paikvaatlus, dokumentide analüüs, e-kirjavahetus, vestlused klientide ja nende lähedastega ning hooldekodu töötajatega.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et Osaühing Ilmara ei ole täitnud järgmisi õigusaktides sätestatud kohustusi:

2.1. MSÜS § 30 lg 2, mille kohaselt on ettevõtja kohustatud tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest teatama tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele (SKA) viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul. Hooldekodu ei ole täitnud MSÜS § 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustust ning ei ole tulenevalt MSÜS § 30 lõikest 2 teatanud majandustegevusega seotud asjaolude muutumisest (töölepingu sõlmimisest, töösuhte lõppemisest) hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

Töötamise registri (TÖR) 28.06.2024 päringu tulemuse ja tegevusloa andmete võrdlusest nähtus, et MTRist olid eemaldamata vahetult hooldusteenust osutavate töötajate andmed, kelle töösuhe oli lõppenud 31.05.2024. Teenuseosutaja esitas tegevusloa muutmise taotluse ning tegevusloa kehtivas versioonis on puudused kõrvaldatud.

2.2. SHS § 22 lg 3, mille kohaselt hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja. Abihooldustöötaja tööd juhendab hooldustöötaja.

Vaadeldud tööajatabelistest nähtus, et kahel korral puudus vahetusest (25. märts ja 2. mai) hooldustöötaja ettevalmistuse nõuetele vastav töötaja ning vahetus oli mehitatud ainult abihooldustöötajatega.

Arvestades asjaolu, et Osaühing Ilmara on järelevalvemenetluse ajal punktis 2.1. toodud rikkumise kõrvaldanud ning punktis 2.2. toodud rikkumine ei ole esinenud rohkem kui kahel korral, lõpetab SKA järelevalvemenetluse.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

3.1. Üldandmed

SKA algatas järelevalve menetluse Osaühing Ilmara (Hooldekodu) üle 08.05.2024. Etteteatamata paikvaatlus toimus 13.05.2024. Asutusele on 11.12.2019 väljastatud tähtajatu tegevusluba (SÜH000068) ÜHteenuse osutamiseks tegevuskohas Aa puhkebaas, Aa küla, Lüganuse vald, Ida-Viru maakond. Päästeamet ja Terviseamet on andnud Hooldekodule teenuse osutamiseks vajalikud hinnangud. Tegevusloa nr SÜH000068 maksimaalne teenuskohtade arv on 67.

ÜHteenuse osutamise teave on leitav ettevõtte veebilehel <https://www.aarand.ee/manniku>. Avaldatud on ettevõtte tutvustus, teenuse kirjeldus ning hinnakiri.

3.2. Majandustegevusnõuete täitmine

MSÜS § 30 lõike 2 kohaselt on tegevusloa omajal kohustus teavitada tegevusloa väljaandjat (SKA) tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul. See tähendab, et teenuseosutaja peab teavitama SKAd muudatustest vahetu ÜHteenuse osutajate hulgas (hooldustöötaja või abihooldustöötaja töölt lahkumisest või tööle vormistamisest). SKA-l peab olema võimalus kontrollida vahetu ÜHteenuse osutaja vastavust nõuetele ning teenuseosutajal peab olema kindlus, et ÜHteenust osutavad nõuetele vastavad hooldustöötajad ja abihooldustöötajad, kelle andmed on avaldatud tegevusloal.

08.05.2024 seisuga oli MTRi sisestatud 8 hooldustöötaja ja 6 abihooldustöötaja andmed. Töötamise registri (TÖR) 28.06.2024 päringu tulemuse ja tegevusloa andmete võrdlusest nähtus, et MTRist olid eemaldamata K.O ja N.S. andmed (töösuhete lõpp 31.05.2024). Teenuseosutaja esitas tegevusloa muutmise taotluse ning tegevusloa kehtivas versioonis on puudused kõrvaldatud. Teenust osutab vahetult 9 hooldustöötajat ja 8 abihooldustöötajat.

3.3. SHSis ja määruses nr 36 sätestatud nõuete täitmine

3.3.1. SHS § 20 lõigete 1 kuni 3 ja määruse § 2 lõigete 1 kuni 3 kohaselt on väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse eesmärgiks tagada täisealistele isikutele turvaline keskkond ja toimetulek, teenuse osutajal tuleb tagada teenusesaajale hooldustoimingud, majutamine, toitlustamine ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad teenused vastavalt hooldusplaani määratud tingimustele.

Hooldekodu tegutseb kahes lähestikku asuvas hoones: Männiku pensionsaat (45 kohta) ja Merekalda pensionsaat (22 kohta). Männiku pensionsaadi hoone on kasutusele võetud 2023 a detsembris, sinna majutatakse suurema hooldusvajadusega teenusesaajad. Toad on mõeldud kahe kuni kolme inimese majutamiseks, kasutusel on nii funktsionaal- kui ka tavavoodid. Tubades kutsunginupud puuduvad. Koridorid on avarad, abivahendiga liikumiseks on ruumi piisavalt; ustel

puuduvad lävepakud. Koridori seinal on stend, millelt on leitav elanike jaoks oluline teave (päevakava, info ühistegevuste toimumise kohta, olulised telefoninumbriid, teenusesaaja õigused ja kohustused).

Merekalda pansionaadi hoonel on kaks korrust. Hoonesse on majutatud liikumisvõimelised teenusesaajad, kes vajavad vähemal määral kõrvabi ja juhendamist. Toad on valdavalt kahekojalised, kasutusel on ka üks kolmekojaline tuba. Kutsunginuppe tubades ei ole. Esimese korruse ühisruumi seinal on stend, millelt on leitav elanike jaoks oluline teave. Hoones on lift, mida kasutatakse harva. Merekalda pansionaadi elanikel on head võimalused värskes õhus viibimiseks; suitsetamine on lubatud õuealal vaid selleks ettenähtud kohas, hoonetest eemal. Hooldekodu elanike toit valmistatakse Merekalda pansionaadi köögis ning jagatakse sealt laiali.

Hooldekodu on loonud teenusesaajatele või nende lähedastele võimaluse kaebuste esitamiseks. Juhul kui avaldatakse rahuolematust, mis puudutab teenuse standardit, töötajate poolseid tegevusi või tegevuste puudumist, menetletakse pöördumist Hooldekodus kehtiva kaebuste lahendamise korra kohaselt. Hooldekodu vastab kaebuse esitajale kirjalikult hiljemalt kahekümne päeva jooksul.

3.3.2. SHS § 20 lõike 4 alusel on sotsiaalkaitseminister kehtestanud täpsustatud nõuded väljaspool kodu osutatavale üldhooldusteenuse eesmärgile ja selle sisule, sealhulgas tegevustele, mis on vajalikud teenuse eesmärgi saavutamiseks (määrus nr 36).

Määruse nr 36 § 2 lõigete 1 - 4 alusel tuleb teenuseosutajal tagada hooldusteenuse saajale hooldustoimingud ning muud toetavad teenused, mis on määratud kindlaks teenusesaaja hooldusplaanis. Hooldustoimingud jagunevad isikuhooldustoiminguteks, terviseseisundiga seotud toiminguteks ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguteks. Hooldustoimingute tegemisel tuleb teenuseosutajal tagada teenusesaajale privaatsus, tema tahte ja võimekuse arvestamine ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamine. Teenuseosutajal tuleb teenusesaaja lähedasele/kontaktisikule anda viivitamatult teavet, kui teenusesaaja seisundis on olulisi muutusi.

Teenusesaajate privaatsus on tagatud, hooldustoimingute tegemisel kasutavad Hooldekodu töötajad tubades statsionaarseid vahekardinaid või sirme. Intervjueeritud töötajad märkisid, et üldiselt teatakse hästi elanike vajadusi ja motiveeritakse neid kaasa aitama isikuhooldustoimingute läbiviimisele. Samuti motiveeritakse kliente jõukohasel viisil osalema päevakava järgsetes tegevustes. Positiivsena toodi välja, et sotsiaaltöötaja suhtleb tihti klientide ja nende lähedastega ning osaleb hooldusplaani koostamisel. Küllastajatel on võimalik häirimatult lähedastega kohtuda, tulekust tuleb ette teatada.

Juhul kui märgatakse muutusi teenusesaaja seisundis/käitumises annavad medõde või hooldustöötajad teenusesaajale abi pädevuse piires, konsulteerides vajadusel tegevjuhi või perearstiga. Kõik tähelepanekud kantakse elektroonilisse päevaraamatusse. Viivitamatu teavitamise kohustust täidab hooldekodu sotsiaaltöötaja või tegevjuht.

Määruse nr 36 § 2 lõikes 5 on loetletud isikuhooldustoimingud.

Teostatud toimingud on dokumenteeritud elektrooniliselt ja taasesitataval kujul: vannitamise ja raseerimise graafik, päevaraamat (tegevuste ja juhtumite kirjeldus), kukkumiste registreerimise tabel, teenusesaaja hooldusleht, jootmise leht, jälgimisleht. Hooldustöötaja ruumis on arvuti, mille programme töötajad oskavad kasutada. Hooldekodu juhtkond kontrollib kannete sisestamise regulaarsust ning vastavust tegelikule olukorrale (isikuhooldustoimingute kvaliteet). Järelevalvemenetluse käigus kogutud tõenditest nähtub, et isikuhooldustoimingud teostatakse vastavalt määruses nr 36 sätestatule.

Määruse nr 36 § 2 lõikes 6 on loetletud terviseseisundiga seotud toimingud.

Osaühing Indsalu omab tervishoiuteenuste osutamise tegevusluba, olemas on personal ja aparatuur teenuse pakkumiseks. Hooldustöötajad hindavad medõega koostööd positiivselt. Lamatiste ennetamiseks kasutatakse spetsiaalseid madratseid ning hooldustoimingute

dokumenteerimiseks täidetakse elektroonilist tabelit. Hooldekodu ruumid on varustatud käsitugedega, teenusesaajad kasutavad liikumiseks abivahendeid, ruumid on selleks kohandatud. Kukkumise korral kontrollitakse teenusesaaja vigastusi ning tehakse kanne elektroonilises kukkumisregistris. Käsimüügiravimite väljastamine dokumenteeritakse elektroonilises päevaraamatus. Ravimite hoiustamine ja väljastamine toimub läbimõeldult. Medõde pakendab ravimid ja hooldustöötajad jagavad neid vastavalt vajadusele. Hooldustöötajad järgivad tervishoiutöötaja antud juhiseid ning päevaraamatusse jäetud soovitusi. Tervisenäitajate kontrollimisel on peamiselt tegevuses medõde, kuid vajadusel mõõdavad hooldustöötajad veresuhkrut, vererõhku ja kehatemperatuuri. Hooldustöötajad on koolitatud esmaabi osutamiseks ning teadlikud, millistel juhtudel tuleb kutsuda kiirabi. Erandjuhtudel konsulteerivad nad väljaspool tööaega medõdega.

Määruse nr 36 § 2 lõikes 7 on loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud.

Asutuses töötab tegevusjuhendaja, kelle ülesandeks on klientide aktiveerimine. Männiku pansionaadis on trenažööridega sisustatud liikumistuba. Kliendid saavad piisavalt võimalusi värskes õhus viibimiseks. Mõnede teenusesaajate lähedased on väljendanud muret, et hooldekodu peaks veelgi rohkem keskenduma psüühikahäirega klientide tegevustesse kaasamisele ning mitte laskma neil jääda passiivseks. Hooldekodu organiseerib elanikele üritusi, kontserte.

3.3.3. SHS § 21 lõigetes 2 kuni 5 on kirjas nõuded, millele peavad vastama teenuseosutaja koostatavad hooldusplaanid.

Järelevalvemenetluse käigus kontrolliti kaheksa teenusesaaja hooldusplaane. Kontrollitud hooldusplaanid olid koostatud 30 päeva jooksul alates teenuse osutamisega alustamisest. Hooldusplaanid on koostatud elektrooniliselt. Hooldusplaanide koostamise eest vastutab hooldekodu tegevjuht, kes on tervishoiutöötaja kvalifikatsiooniga. Vaadeldud hooldusplaanid sisaldasid hooldusteenuse osutamise eesmärki, eesmärgi saavutamiseks vajaminevad tegevusi ning sagedust ja teenuseosutaja hinnangut eesmärgi saavutamise kohta. Koostatud hooldusplaanid olid üle vaadatud ja korrigeeritud vähemalt kord poolaasta jooksul.

3.3.4. SHS § 22 lõiked 1 kuni 4 sätestatavad teenuseosutaja kohustuse tagada ööpäevaringselt personali olemasolu, kelle kvalifikatsioon ja koormus võimaldavad tegevusi ja toiminguid viisil, mis on kindlaks määratud hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis. Hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja, viimase tööd juhendab hooldustöötaja. SHS § 22 lõike 5 kohaselt ei tohi üldhooldusteenust vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada üldhooldusteenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara.

Paikvaatluse päeval oli Männiku pansionaadis 38 teenusesaajat ning 24-tunnises vahetuses kaks abihooldustöötajat; Merekalda pansionaadis töötas üks hooldustöötaja. Hooldustöötajad saavad kasutada raadiosaatjat, vajadusel operatiivselt abi kutsuda. Nädalavahetustel suurendatakse Männiku pansionaadi koosseisu ühe hooldustöötaja võrra.

Hooldekodu juhtkond on koostanud abihooldajale detailse ametijuhendi. Abihooldaja põhiülesandeks on abistada hooldajat hooldustöös ning teostada koostöös hooldajaga hooalustele vajaminevat hooldust.

Järelevalvemenetluse raames vaadeldi märtsi, aprilli ja mai tööajatabeleid. 25. märtsil oli vahetus mehitatud abihooldustöötajatega (K.O., N.M., K.B.); ka 2. mail 2024 olid vahetuses abihooldustöötajad (O.K., N.M., K.B.).

Juhatuse liige selgitas e-kirjas, et tööaeg on planeeritud selliselt, et igas vahetuses on hooldajad, kes juhendavad abihooldajaid. Päeva jooksul on lisaks hooldajatele asutuses tööl ka meditsiinipersonal, kes juhendab ja kontrollib kõiki. Kõigile töötajatele on alati kättesaadav meedikute telefonitugi erakorraliste olukordade tarbeks. Uued abihooldustöötajad on valmis osalema hooldustöötaja tasemekoolitusel. Asutuse poolt on loodud hooldustöötaja kvalifikatsiooni saavutamist motiveeriv pädevustasude süsteem. Juhatuse liige kinnitas, et kõigi hooldajate kohta on Karistusregistri päring sooritatud 2024. aasta jooksul.

3.3.5. SHS § 22¹ lg 6 kohaselt avalikustab väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutaja teenuskoha maksumuse ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude maksumuse ühe teenusesaaja kohta.

Kehtiva hinnakirja järgi on kohatasu hoolduskomponent 750 eurot ja teenusesaaja omaosalus 630 eurot (<https://www.aarand.ee/manniku>). Rahandusministeeriumi koostatud hoolduskulu mudeli soovitusliku näidiskalkulaatori andmetel (2024 a.) peaks Hooldekodu hoolduspersonali kulu olema seisuga 05.07.2024 ühe teenusesaaja kohta kuus keskmiselt 550 eurot. Arvestuse aluseks on MTRi kantud hoolduspersonali andmed (9 hooldustöötajat ja 8 abihooldustöötajat) ning teenuskohtade arv (67). Kalkulaatoris on hooldus- ja abihooldustöötaja töötasudena arvesse võetud meditsiinisüsteemis töötavate hooldus- ja abihooldustöötajate töötate töötasu.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

1. Avaldada H-veebi aruandes statistikat teenusel olevate dementsusega teenusesaajate arvu kohta.

(allkirjastatud digitaalselt)
Tõnis Palgi
järelevalve peaspetsialist